

Z právní praxe.

Přehled rozhodnutí nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

Dědic se může domáhati na odkazníkovi určovací žalobou zjištění, že vyplacením peněžité částky v určité výši dostal své povinnosti z odkazu a že odkazovník nemá nároku na větší plnění. (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv I 2153/35.)

Strany, zúčastněné na správním řízení, zavedeném o žádosti za povolení stavby, mohou upravití svá práva a nároky soukromoprávní, týkající se provedení zamýšlené stavby, dohodou a není závady, aby tato dohoda nebyla pojata do protokolu o správním jednání. Oprávněný z této dohody může žádati, dotýká-li se provedená stavba jeho práv, aby byla postavena podle dohody. (Rozh. ze dne 13. dubna 1937, Rv I 539/35.)

Není-li umluveno něco jiného, jsou výměnkářské dávky obilí splatné čtvrtletně předem. V tom, že výměnkář přijímal bez námitek obilí po mnoho let teprve po žních, nelze spatřovati beze všech pochybností vzdání se nároku na splatnost dávek podle zákona, změnily-li se přestěhováním výměnkáře do jiné obce značně jeho poměry. (Rozh. ze dne 22. dubna 1937, Rv I 2591/35.)

Právní pomer medzi pražským advokátom a klientom, bývajúcim na Slovensku, treba posudzovať — ak prijal advokát poverenie v Prahe a v Prahe konal advokátske práce — podľa práva platného v Prahe. (Rozh. zo 16. februára 1937, Rv IV 518/36.)

Nárok na odškodné pre svedenie pod sľubom manželstva, posudzovaný podľa § 1328 všeobec. zák. (§ 506 rak. tr. z.), premlčuje sa v trojročnej premlčacej lehote § 1489 všeobec. obč. zák. počnúc od odoprenia splniť manželský sľub. (Rozh. zo 17. februára 1937, Rv III 854/36.)

Muž, který uznal otcovství k nemanželskému dítěti, nemůže se domáhati určení, že není nemanželským otcem, nýbrž jedině neúčinnosti (neplatnosti) projevu o uznání otcovství. (Rozh. ze dne 23. března 1937, Rv I 398/1937.)

Dodatočným udelením povolenia na zriadenie elektrického vedenia vše-užitocnému elektrickému podniku podľa § 16 zák. č. 438/1919 Sb. z. a n. nezaniká protiprávnosť porušenia držby, ktorého sa dopustil elektrický podnik tým, že zriadil elektrické vedenie na cudzom pozemku pred udelením úradného povolenia a bez súhlasu vlastníka pozemku. Vlastník pozemku nemôže však požadovať už odstránenie vedenia, ale len zistenie porušenia držby a náhradu škody, spôsobenej mu do udelenia úradného povolenia. Náhrady škody, vzniklej zriadením a udrzovaním elektrického vedenia po udelení úradného povolenia nemožno sa domáhať žalobou pred riadnymi súdmi. (Rozh. zo 19. februára 1937, Rv I 372/36.)

Bezelstnosť nabyvateľa knižovniho práva se sice v pochybnosti předpokládá (§ 328 obč. zák.), pročez není povinností žalobce, aby ji prokazoval,

nýbrž jest na žalovaném, aby prokázal konkrétní skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že žalobce v době nabytí knihovního práva až do podání knihovní žádosti věděl anebo musel vědět o tom, že se knihovní stav neshoduje se skutečným stavem. Zdaří-li se mu důkaz, že nabyvatel musil mít pochybnosti o neomezenosti vlastnictví, jest bezelstnost nabyvatelova vyloučena. (Rozh. ze dne 24. března 1937, Rv II 187/37.)

Lodní garáže jsou věcí movitou. — Uložení listiny u soudu ve smyslu § 434. obč. zák. je předpokladem nabytí vlastnictví převodem k nemovitostem v pozemkové knize nezapsaným. Dokud se tak nestalo, nepřisluší nabyvateli právo, činit exekuci nepřípustnou (§ 37 ex. ř.). (Rozh. ze dne 19. března 1937, Rv I 2887/1936.)

Knihovně poznamenaný závazek vlastníka nemovitosti podle § 469 a) obč. zák., že dá vymazati uvolněné zástavní právo (hypotéku), který přechází i na právní nástupce vlastníka nemovitosti, zakládá oprávnění jen pro osobu, vůči níž byl tento závazek převzat, a její právní nástupce, nikoliv i pro jiné knihovně oprávněné osoby. (Plenární usnesení ze dne 24. dubna 1937, Pres 220/37.)

Zadržovací právo podle § 471 obč. zák. lze uplatňovati i k věcem, jež se dostaly do detence věřitelovy bez vůle a vědomí jejich vlastníka, byli-li věřitel bezelstným v době, kdy učinil náklad na ně. Napotomní obmyslnost neškodí. (Rozh. ze dne 3. dubna 1937, Rv I 2220/35.)

Pro otázku, v jaké hodnotě jest vypočísti movité věci a peníze, jež oprávněný k povinnému dílu přijal před válkou, rozhoduje jejich vnitřní hodnota, odpovídající hodnotě, vyjádřené v československých korunách. (Rozh. ze dne 4. března 1937, Rv I 1220/35.)

Koncesovaná lékárna jako podnik může býti ve spoluvlastnictví několika osob, třebaš nemají všechny koncesí k provozu lékárny. (Rozh. ze dne 2. března 1937, Rv II 997/36.)

Stalo-li se v obci zvykem ohrazovati stavení po levé straně vchodu, lze uložiti vlastníkovu ohrazení (§ 858 obč. zák.) jen po této straně. Zásadu tu nelze však rozšiřovati na všechna stavení v obci, je-li dotčená místní zvyklost dokázána jen v určité části obce a nejsou-li též u stavení, o něž jde, splněny podmínky, za nichž se ona zvyklost vyvinula. (Rozh. ze dne 3. března 1937, Rv II 106/35.)

Předpis § 865, první věty, obč. zák. platí i o procesní způsobilosti osob, jež z jakéhokoliv důvodu nebyly zbaveny svéprávnosti, jež však pro duševní chorobu nejsou s to, aby si obstaraly samy po dobu choroby své záležitosti. (Rozh. ze dne 18. března 1937, R I 233/37.)

Za věc spornou ve smyslu § 879, odst. 2, č. 2 obč. zák. (první případ) jest pokládati nárok nejen tehda, žaluje-li oprávněný přímo o plnění, ale i tenkrát, je-li oprávněný žalován o zjištění práva, jež jest předurčující pro jeho nárok. Úmluva, kterou zákonný dědic za sporu, v němž byl žalován o uznání platnosti závěti, postoupil svému právnímu zástupci, zastupujícímu jej v řečeném sporu, část zákonného dědického podílu číselně určitou, jest podle § 879, odst. 2, č. 2 obč. zák. nicotná. (Rozh. ze dne 29. dubna 1937, Rv I 2271/35.)

Propachtování zubní technické koncese (zák. č. 303/1920 Sb. z. a n.) bez schválení příslušného úřadu jest nicotné (§ 879 obč. zák.). (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, Rv I 2606/35.)

Právo volby ponechati si závdavek, nebo žádati za splnění, či za náhradu škody, jest alternativní, nikoli kumulativní. Volbou vykonanou v dřívějším sporu o vrácení závdavku, jest oprávněný k podržení závdavku vázán v novém sporu, jež zahájil o náhradu škody pro nesplnění smlouvy. (Rozh. ze dne 3. března 1937, Rv I 859/35.)

Závdavkem mohou býti buď peníze nebo hodnoty, jež lze podle jejich povahy a určení v hospodářském životě snadno převést v určitou sumu, v nich už tkvící, na př. směnky, vkladní knížky, splatné kupony cenných papírů. Byla-li při uzavření smlouvy předána jiná věc, jde podle úmyslu stran buď o úplnou nebo částečnou úhradu kupní ceny, neb o záruku za splnění smlouvy, anebo za škodu vzniklou nesplněním. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 951/35.)

Ne každé porušení depuračního závazku oprávnňuje kupujícího žádati zrušení smlouvy tržové podle § 918 obč. zák. Ujednání o depuraci jest vykládati vždy způsobem slušným a podle jeho účelu se zřetelem k celkovému stavu věci, ať již jde o vedlejší ujednání nebo o podmínku kupní smlouvy. (Rozh. ze dne 21. dubna 1937, Rv II 863-36.)

Jde o podstatné vady díla, činící stavbu (dům objednaný se sklepním bytem) neupotřebitelnou, zasahuje-li částečně do sousedního pozemku a není-li opatřena horizontální izolací, takže sklepní byt není pro vlhkost obyvatelným. Nerozhoduje, lze-li dotčené vady napravit. — Povinnost vrátiti stavebníkům odměnu, zaplacenou za provedení stavby v případě zrušení smlouvy, postihuje i toho, jenž stavitele financoval a jemuž byl nárok na vyplacení odměny proti stavebníkům postoupen a odměna mu byla také vyplacena. (Rozh. ze dne 2. dubna 1937, Rv I 2353/36.)

Poskytl-li otec za živa své dceři otcovský podíl, jde o darování odvolatelné pro hrubý nevďek proti dárci. (Rozh. ze dne 3. března 1937, Rv II 239/35.)

Předpis druhé věty § 1115 a) obč. zák. se týká jen nájmu bytů v užším slova smyslu, nikoliv nájmu jiných místností (obchodních, živnostenských) nebo pachtu. (Rozh. ze dne 10. března 1937, Rv II 15/37.)

Postoupený dlužník knihovní pohledávky může proti postupníku namítnuti nárok na zmenšení postoupené pohledávky z důvodu správy podle § 932 obč. zák., který mu až do postupu vznikl proti postupiteli, musí však tvrditi a prokázati, že postupník nebyl v době postupu a podání žádosti o knihovní převod pohledávky bezelstným. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 1376/35.)

Podmínkou nároku ze správy (§ 932 obč. zák.) jest vadné splnění úplatné smlouvy. Nepřijal-li kupitel dodané mu zboží jako smluvní plnění, nepřisluší mu nárok ze správy (na slevu kupní ceny), nýbrž jen práva vyhrazená v čl. 355 obch. zák., jsou-li tu předpoklady uvedeného předpisu. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Rv I 2181/35.)

Skutečným odevzdáním ve smyslu § 943 obč. zák. jest vložení peněz dárce na vkladní knížku, jsoucí ve vlastnictví obdarovaného. Vybral-li manžel z vkladní knížky manželčiny peníze poté, kdy mu to zakázala, není oprávněn podržeti si přirostlé úroky z vybraných peněz. (Rozh. ze dne 19. března 1937, Rv I 1913/36.)

K zachování zákonného zástavního práva pronajímatelova při odstranění vnesených věcí z nařízení soudního stačí jakýkoliv projev pronajímatelův učiněný u soudu, z něhož je patrné, že a ke kterým svrškům uplatňuje své zákonné zástavní právo, na příkl. podání žaloby o zaplacení nájemného, spojené s návrhem na zájemné popsání svršků. (Rozh. ze dne 16. března 1937, Rv II 120/37.)

Ustanovení § 1111 obč. zák. platí pro uplatňování náhrady za škody, vzniklé protismluvním užíváním najatých místností nejen v těchto místnostech, nýbrž i v dalších částech pronajímatelova domu s nájemním objektem přímo sousedících. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Rv I 2958/36.)

Předpis § 928 obč. zák. o vadách okatých (nápadných) se týká jen vad, které byly kupujícím známy nebo poznatelné při sjednání smlouvy. (Rozh. ze dne 3. dubna 1937, R I 493/36.)

Předpis, že strana může zadržeti své dlužné plnění straně druhé, dokud tato strana sama neplní nebo není ochotna plnit, neplatí, nebylo-li to zvlášť vymíněno, o vedlejších závazcích, nenáležících přímo k hlavnímu obsahu smlouvy. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Rv I 1476/35.)

Též akcie, znějící na jméno, je věc zastupitelná a nenastává nemožnost plnění, jestliže její majitel ji převedl po prodeji na jiného. Je-li však podle stanov akciové společnosti k převodu vlastnictví akcie na neakcionáře, potřebí povolení společnosti, není kupní smlouva právně účinná, nebylo-li povolení uděleno. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, Rv II 497/35.)

Jestliže oba smluvci při sjednávání kupní smlouvy o losu československé třídní loterie nevěděli, že los, na nějž připadla výhra, byl již tažen, a chtěli uzavřítí trhovou smlouvu o losu, s nímž jest spojeno herní právo a naděje na výhru, nedošlo k platné trhově smlouvě (§§ 869, 1054 obč. zák.). (Rozh. ze dne 8. dubna 1937, Rv I 1153/35.)

Kupitelé, kteří jsou oprávněni domáhati se na prodávatele nemovitosti zproštění prodané nemovitosti věcného ručení za převodní poplatek z dřívějšího právního jednání, v němž prodávatel nebyl stranou, nemohou tak učiniti žalobou, znějící jen na to, že jest prodávatel povinen zaplatit řečený poplatek bernímu úřadu nebo složitit jej k soudu s tím, že kupitelé jsou oprávněni navrhnouti jeho poukázání bernímu úřadu, je-li prodávateli možno i jinak zbavit prodanou nemovitost věcného ručení. (Rozh. ze dne 17. března 1937, Rv II 496/35.)

Třebaže dodávka zboží z ciziny šla na nebezpečí kupitelovo, bylo na prodávateli, aby učinil včas opatření, umožňující vyclení zboží bez značnějšího průtahy, převzal-li povinnost zboží ihned dodatí a je vylítní. (Rozh. ze dne 23. dubna 1937, Rv II 444/35.)

Závazek společníků výdělkové společnosti obecnoprávní (§§ 1175 a další obč. zák.) k zaplacení pojistné prémie při pojištění proti škodám, jest nedílný, je-li pojištěna věc, náležející jim vespolek a závisí-li jejich nárok na plnění z pojistné smlouvy na zaplacení celé pojistné prémie. (Rozh. ze dne 22. dubna 1937, Rv I 1338/35.)

Obec, která svěčila provádění opravy městské stoky autorisovanému staviteli, neodpovídá za škodu, vzešlou majitelům domu vniknutím vody do sklepů proto, že bylo opominuto učiniti vhodná opatření zabezpečovací, třebaže si vyhradila právo dozoru na provádění stavby a právo dávatí pokyny o způsobu provedení opravy. (Rozh. ze dne 16. dubna 1937, Rv I 1450/35.)

Podnikatel neodpovídá za úraz osoby na svůj věk tělesně i duševně normálně vyvinuté (jedenáctiletého chlapce), který utrpěla v provozovně, do níž vstoupila, nedbajíc zákazu vstupu, plynoucího z čitelných tabulek, umístěných u vchodu. (Rozh. ze dne 15. dubna 1937, Rv 2329/35.)

Majitelé domu v obcích země České jsou povinni udržovati chodník, který nebyl obcí převzat (§ 92, odst. 1, stav. ř. č. 5/1889 z. z. pro Čechy), v dobrém a schůdném stavu. (Rozh. ze dne 3. dubna 1937, R I 197/37.)

Manžel usmrcené manželky nemá nároku na náhradu škody, vzešlé mu tím, že se zvýšily výlohy, spojené s vedením domácnosti a výchovou dětí. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Rv I 1340/35.)

Objektivně bezprávného činu se ještě nedopouští, kdo jen spolupůsobí při porušení smlouvy, sjednané mezi třetími osobami (kdo kupuje věc již jinému prodanou). Kupuje-li kdo věc, o níž ví, že již byla prodána jině-

mu, jedná proti dobrým mravům a odpovídá prvním kupiteli za škodu, jednal-li v úmyslu tomuto kupiteli škodu způsobiti. (Rozh. ze dne 23. března 1937, Rv I 1076/35.)

Stavitel, jenž provádí nástavbu domu, a stavební polír, jemuž bylo svěřeno provádění stavby, jsou odpovědní za škodu, vzešlou mimojoudoucímu chodci pádem části stavebního materiálu (části cihel, malty a pod.), ne učinil-li nikdo z nich bezpečnostní opatření na ochranu mimojoudoucího obecnstva, aby jimi bylo zabráněno nebezpečí, hrozícímu pro ně z pádu stavebního materiálu s lešení. Odpovědnost stavitelova jest osobní a nemůže býti přesunuta na jiné osoby. (Rozh. ze dne 6. března 1937, Rv I 879/35.)

Odpovědnost obce (na Moravě) za škodu vzešlou chodci tím, že vodovodní zařízení (poklop) vyčnívalo nad úroveň okolního prostranství veřejného statku (chodníku). (Rozh. ze dne 6. března 1937, Rv II 320/35.)

Lázeňskému hostu nepřisluší nárok na náhradu škody, manipuloval-li svémocně s ventily lázeňského zařízení a byl-li proto opařen horkou parou. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 1395/35.)

Stát neručí za škodu, způsobenou usmrcením aktivního vojáka při výkonu služby vojenské. (Rozh. ze dne 19. března 1937, Rv I 689/35.)

Kdo provozuje neoprávněně lékařství (fušér), odpovídá poškozenému za škodu, jež jest v příčinné souvislosti s neoprávněným zakročením. Důkaz o tom, že tu není příčinné spojitosti ve smyslu § 1311 obč. zák., stíhá škůdce. Pokud poškozený sám škodu spoluzavinil. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Rv II 160/37.)

Jde o dílo na pozemku ve smyslu § 1319 obč. zák., byla-li na pískovišti písková stěna uměle podkopána nebo stupňovitě odkopána. Rozh. ze dne 29. dubna 1937, Rv I 352/36.)

Žaloba na náhradu škody proti advokátovi, jenž opoměl dáti na prodávané nemovitosti knihovně zajistiti právo bytu, jest předčasná, vykonává-li oprávněný ve skutečnosti své právo. Nedostatek knihovního zajištění může býti po případě v budoucnosti pramenem znehodnocení řešeného práva. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Rv I 2058/35.)

Advokát odpovídá svému klientovi, který byl uznán na základě křivé výpovědi nemanželské matky za nemanželského otce a odsouzen k placení výživného, za následky vzniklé z toho, že žaloba o obnovu byla podána opožděně. Náhrada škody, způsobené nemanželskému otci tím, že musí přes odsouzení nemanželské matky pro křivou přísahu platiti nadále výživné, může se státi i tak, že advokát má na místě odsouzeného konati veškerá plnění, jež mu byla zaviněním advokáta pravoplatně uložena. (Rozh. ze dne 24. března 1937, Rv II 748/35.)

Advokát, vystupující při sjednání tržové smlouvy o nemovitosti jako společný právní poradce obou stran, odpovídá za to, že opominul přiměřeně zabezpečiti splnění depuračního závazku. Činnost právního poradce se neomezuje jen na vyjádření smluvní vůle stran práva neznalých právní formou, nýbrž vyžaduje, aby též upozornil strany na újmy po případě jim hrozící. (Rozh. ze dne 19. března 1937, Rv I 1515/35.)

Zažalování pohledávky proti původnímu dlužníkovi se nepřerušuje promlčení proti tomu, kdo dluh předtím převzal (§ 1406, odst. 2, obč. zák.). Rozsudek, odsuzující původního dlužníka, nemá účinků proti přejímátele dluhu, jenž nebyl stranou ve sporu, ani nepřevzal dluh rozsudkem zjištěný (judikátní dluh). (Rozh. ze dne 31. března 1937, Rv I 1457/35.)

I nezletilý přejímatel jmění nebo podniku ručí podle § 1409 obč. zák. Schválení opatrovnického (poručenského) soudu je třeba jen k dobrovol-

nému (smluvnímu) převzetí závazku nezletilcem, ale nedostatek schválení nevylučuje jeho ručení ze zákona. (Rozh. ze dne 21. dubna 1937, Rv I 1709/35.)

Věřitel, který se marně pokusil, aby dosáhl honorování kuponů dlužních úpisů u platebny a ve splnění, ježto dlužník neposkytl úhradu, jest oprávněn žádati zaplacení přímo u dlužníka. (Rozh. ze dne 5. března 1937, Rv I 1829/36.)

Vymáhajícího věřitele, který sám vydražil zabavené movité věci v exekuční dražbě, nevěda, že jde o cizí věc, exekutorovi nepatřící, lze žalovati jen o vydání dražebního výtěžku. Byl-li odsouzen k zaplacení tohoto výtěžku, jest oprávněn při placení žádati od žalobce, jenž byl vlastníkem exekučně prodané movitosti, aby mu postoupil svá práva proti dlužníkovi s účinkem výkupu pohledávky (§ 1422 obč. zák.). Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv II 172/35.)

Kdo opírá žalobu o vrácení bezdůvodného obohacení pro nesplněný předpoklad, musí prokázati, že důvodem jeho plnění byl budoucí výsledek, buď výslovně slíbený nebo z povahy právního poměru plynoucí a oběma stranám poznatelný, a že tento účel jeho plnění zanikl nebo byl zmařen. — Jen z toho, že dcera 17—20letá odevzdává rodičům celou svou mzdu, u rodičů bydlí a dostává od nich stravu, nelze usuzovati, že dcera dává rodičům svůj výtěžek nejen za to, že u nich bydlí a se stravuje, nýbrž i proto, aby jí dali výbavu a díl svého domu, až se provdá. (Rozh. ze dne 16. dubna 1937, Rv I 2342/35.)

Postoupený dlužník nemůže po oznámení postupu účinně namítati proti postupníkovi k započtení svou vzájemnou pohledávku vzniklou mu po postupu proti postupiteli. (Rozh. ze dne 27. února 1937, Rv I 200/37.)

Náhradní nárok za vynaloženou výživu (§ 1042 obč. zák.) se promlčuje v třicetileté obecné lhůtě promlčecí. Proti řečenému nároku může žalovaný namítati všechny změny v majetkových poměrech, jež měly vliv na rozsah jeho vyživovací povinnosti, zejména i to, že nebyl vůbec s to plniti pro ztrátu výdělečné způsobilosti výživné mu uložené. (Rozh. ze dne 30. dubna 1937, Rv I 794/37.)

Třebas hlavní dlužník uznal po projití promlčecí lhůty svůj dluh, může rukojmí, pokud také on tak neučinil, namítnouti věřiteli s úspěchem promlčení pohledávky. (Rozh. ze dne 10. března 1937, Rv I 1080/35.)

Mylnost soudného rozhodnutí nemůže být sama o sebe základem syndikátního nároku podľa zákona z 12. júla 1872, č. 112 ř. z. (Rozh. z 15. februára 1937, R IV 498/36.)

Proti syndikátnímu nároku lze namítati spoluzavinění poškozeného. Jest spoluzaviněním, zanedbal-li orgán poškozeného peněžního ústavu svou povinnost, uloženou mu stanovami, zkoumati, zda jsou do pozemkových knih řádně vložena zástavní práva pro poskytnuté zápůjčky. (Rozhod. ze dne 26. dubna 1937, Co I 11/36.)

Kdo zavinil první příčinu, odpovídá za následky, které přivodila další událost z ní vzniklá. Opomine-li osoba odpovědná podle autom. zákona č. 162/1908 ř. z. opatřiti řádně automobil před nebezpečím stříkání vody z chladiče, odpovídá nejen za škodný účinek, který nastal z poškození horkou vodou, ale i za ten, který nastal z uleknutí osoby popálené stříkající vodou. Jestliže osoba, na níž stříkala horká voda z chladiče, vyskočila z jedoucího automobilu, majíc jen dojem, že se vozidlo vzňalo a opominula sama potřebný stupeň pozornosti požadované podle § 1297 obč. zák., jest v takovém případě poměrně rozdělití škodu podle § 1304 obč. zák. (Rozh. ze dne 4. května 1937, Rv I 2264/35.)

Odpovědnost za škody z provozu automobilů (zák. č. 162/1908 ř. z.). Příčinnou souvislost zanedbání (předepsané nebo přirozené) opatření se škodou jest řešiti při dělení náhrady podle posledního odstavce § 2 autom. zák. na podkladě konkrétních okolností případu. Slova v § 12, odst. 3, vládn. nař. č. 107/1932 Sb. z. a n. „je-li toho třeba“ se nevztahují i na zvolnění jízdy, nýbrž jen na zastavení vozidla po případě motoru. (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv I 2082/35.)

Připojením poškozeného jako soukromého účastníka k trestnímu řízení proti řidiči automobilu se přerušuje lhůta podle § 6, odst. 1, lit. a) autom. zák. jen proti řidiči automobilu a jeho právním nástupcům, nikoliv i proti majiteli automobilů. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, R II 136/37.)

Pojem provozu ve smyslu § 9 min. nař. č. 191/1912 ř. z. Též smlouva, již smluvci pouze upravují způsob provozu kinematografů (biografů) tak, že se zavazují sloučiti je po hospodářské stránce a společně je vésti, příčí se předpisu § 9 min. nař. č. 191/1912 ř. z. Provoz ve smyslu uved. ustanovení nelze omezovati licencí na technické úkony, nýbrž jest je pokládati za celek, ježž licencionář nebo jeho schválený náměstek řídí. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 210/36.)

Z toho, že k uzavření větracích oken vagonu, naloženého odesílatelem, došlo za přepravy, nelze ještě usuzovati, že se tak stalo zaviněním dráhy. I když odesílací stanice upustila od doprovodu zásilky živých zvířat, nebyla tím odpovědnost dráhy rozšířena. Škoda vzniklá z nebezpečí, které mohlo býti odvráceno doprovodem zvířat, jde na odesílatelův vrub. (Rozh. ze dne 31. března 1937, Rv I 1011/35.)

Je-li ten, kdo je zavázán poskytnouti výživu ze zákona podle znaleckého posudku následkem choroby 100% nezpůsobilý k práci, avšak přes to ve skutečnosti pracuje a vydělává, není nezpůsobilý platiti a porušuje výživovací povinnost uloženou mu v § 1 vyživ. zákona č. 4/1931 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Rv II 1012/36.)

Ustanovení § 3, odst. 3, zákona ze dne 23. února 1934, č. 32 Sb. z. a n. (§ 26, odst. 2, vyhl. min. soc. péče ze dne 24. března 1934, č. 62 Sb. z. a n.), podle nichž lze vypověděti nájemní smlouvy o bytech v předpisech těch uvedených podle obecných ustanovení již dříve ke dnům uvedeným v čl. I, § 3, odst. 1, 2. zák. č. 32/1934 Sb. z. a n. (§ 26, odst. 1, č. 11, 12 vyhl. č. 62/1934 Sb. z. a n.) platí i v případech § 3 zák. č. 66/1936 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 16. března 1937, Rv I 91/37.)

Vládní vyhláška č. 61/1935 Sb. z. a n., kterou se uvádí v prozatímní platnost obchodní a plavební smlouva mezi republikou Československou a Svazem sovětských socialistických republik, není autentickou interpretací smlouvy č. 258/1922 Sb. z. a n. a nedotýká se právních poměrů soukromoprávních, vzniklých před její účinností. (Rozh. ze dne 12. března 1937, Rv I 267/36.)

Zemědělským pachtem ve smyslu vládn. nař. č. 168/1936 Sb. z. a n. není pacht pouhé budovy a zařízení bez zemědělských pozemků, třebaže by šlo o budovu potřebnou k provozování zemědělství a k výhradnému zpracování jeho výrobků, jako jest tomu na př. u mlýna. (Rozh. ze dne 22. března 1937, R I 187/37.)

Ustanovují-li stanovy vzájemně pojišťovacího spolku výslovně, že jest pojistky vyhotoviti a doručiti uchazeči o pojištění teprve poté, kdy byla písemná žádost za přijetí do spolku podána a když jí určitý orgán spolku vyhověl, jest přijetí budoucího pojistníka za člena před uzavřením pojištění nezbytnou podmínkou vzniku platné pojistné smlouvy. Z pouhého vydání a doručení pojistky nelze v takovém případě usuzovati na při-

jetí za člena mlčky (§ 863 obč. zák.). (Rozh. ze dne 15. dubna 1937, Rv I 2301/35.)

Nejde o poistný prípad, keď člena hasičského sboru, poisteného proti následkom telesných úrazov, ktoré by sa jeho členom prihodily, pri vykonávaní služebnej povinnosti pri prácach hasičských, záchranných a pri výcviku, stihne úraz po skončení hasičského cvičenia (cestou na nádražie). (Rozh. zo dňa 2. februára 1937, Rv III 770/36.)

Pro otázku, do jaké výše jest při životním pojištění pojišťovna oprávněna zadržeti pojištěnou jistinu jako záruku za dědické poplatky, rozhodují předpisy platné v právní oblasti, kde má pojišťovna sídlo a kde jest podle smlouvy povinna konati platy, nikoli předpisy platné v místě, kde se projednává pozůstalost pojistníkova. To platí i v poměru ke Slovensku. (Rozh. ze dne 5. března 1937, Rv I 812/35.)

Pro otázku, zda řidič motorového vozidla byl oprávněn v době nehody k jeho řízení, rozhoduje jediné to, zda byl úředně oprávněným nositelem práva řídit vozidlo určitého druhu. Skutečnost, že osoba, řídící vozidlo, byla oprávněna řídit určitý druh pojištěného vozidla, lze dokázati nejen vůdčím listem, nýbrž i jinými průvody, z nichž vyplývá, že byl řidiči vystaven vůdčí list, opravňující ho v době nehody k řízení vozidel s výbušnými motory, a že tento list nebyl odvolán nebo jinak nepozbyl účinnosti. (Rozh. ze dne 10. března 1937, Rv I 1432/35.)

Nejasnosť a neurčitost poisťovacích podmienok, ktoré zostavila poisťovňa, ide na jej vrub. Ak v podmienkach v smluve o zodpovednostnom poistení majiteľa motorového vozidla čo do osoby vodiča vozidla je len to ustanovenie, aby táto osoba „bola v držbe vodičského listu“, poisťovňa nie je oprávnená odoprieť plnenie smluvy z dôvodu, že vodič vozidla v čase nehody nebol ešte 21ročný, ktorý vek je stanovený v policejných predpisoch pre vodičov vozidiel verejne používaných. (Rozh. z 23. marca 1937, Rv III 901/36.)

K výkladu ustanovení všeobecných pojistných podmínek: „pokud není nic ujednáno, zahrnuje v sobě pojištění jen věci, které pojistníkovi nenáleží“. Podle uvedeného ustanovení se pojištění vztahuje proti krádeži vloupáním i na věci koupené pojistníkem s výhradou vlastnictví prodávajícího až do úplného zaplacení kupní ceny. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 52/35.)

Jde o platný postup pohledávky, je-li ve všeobecných pojistných podmínkách obsaženo ustanovení, že na pojistitele přechází pojistníkům nárok na náhradu škody způsobené škůdcem. (Rozh. ze dne 17. března 1937, Rv I 1913/35.)

Bylo-li ve všeobecných pojistných podmínkách ustanoveno, že za částečnou trvalou invaliditu jest pokládati jen úplnou ztrátu anebo úplnou doživotní nezpůsobilost k užívání určitých údů nebo orgánů, nenastal pojistný případ, měl-li úraz pojistníkův v zápětí jen trvalou nezpůsobilost určitého orgánu (ramene), snižující jen schopnost užívání údu (ruky), třeba tato neúplná neschopnost způsobila po případě úplnou neschopnost pojistníka k výkonu jeho povolání. (Rozh. ze dne 17. března 1937, Rv I 1539/35.)

Nemanželský otec má vyživovací povinnost k nemanželskému dítěti po dobu, po kterou dítě není s to, aby se samo vyžívalo a našlo zaopatření jiným způsobem. Jakmile dítě nabylo způsobilosti samo se vyživovati, pomíjí vyživovací povinnost otcova, oživuje však znovu, jestliže se dítě stane nezpůsobilým k samostatné výživě. Slovy rozsudku, že nemanželský otec jest povinen platiti na výživu dítěte, jeho ošacení, ošetření atd., jest určen obsah povinnosti otcovy, jak vyplývá z předpisu § 166 obč. zák.

Zákon neposkytuje vyživovacímu nároku nemanželského dítěte přednost před nárokem dětí manželských, ale nemanželské dítě nesmí býti zkráceno, jsouc v té příčině postaveno na roveň dětem manželským. Rozhodující hlediska v otázce výše výživného. (Rozh. ze dne 12. března 1937, Rv I 2945/36.)

„Skutečnosti odůvodňující nárok třetí osoby“ ve smyslu všeobecných pojistných podmínek (§ 124, odst. 3, zák. č. 501/1917 ř. z. a § 119, odst. 3, zák. č. 145/1934 Sb. z. a n.) je taková skutečnost, která obsahuje všechny zákonné předpoklady pro vznik nároku na náhradu škody způsobené třetí osobě, t. j. bezprávný čin, zavinění skutečné nebo zákonem předpokládané a příčinnou souvislost činu se škodou z tohoto vzniklou. Dověděl-li se pojistník o tom, že třetí osobě byla způsobena v jeho holičském závodě při provádění manikury tělesná škoda a o uplatňování náhradního nároku z dotčené škody proti němu teprve po zaplacení pojistné prémie, zapravené po uplynutí dodatečné lhůty, jest pojistitel zavázán k plnění z pojistné smlouvy. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Rv I 2225/35.)

Stavební družstvo je vázáno úmluvou, sjednanou se svým členem o úrokování stavebního vkladu, nebylo-li ani při sjednání úmluvy ani stanovami družstva stanoveno, že jest oprávněno usnesením svým orgánů upravit jinak úrokování stavebních vkladů. Úmluvu tu nelze změnití jednostranným usnesením orgánů družstva. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Rv I 2567/35.)

Příznalo-li stavební družstvo čekatelské právo k dvěma domkům manželům společně, nemá manželka sama nárok proti družstvu, aby jí bylo přiznáno čekatelské právo k oběma domkům, vzdal-li se správce konkursní podstaty manželovy čekatelského práva k nim a družstvo ho tohoto práva i následkem výpovědi členství správcem zbavilo, a nemůže žádati, aby jí byly prodány do vlastnictví oba domky (§ 18 stanov). (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv I 646/35.)

Třebaže se člen stavebního družstva nedomáhal změny stanov družstva, může ve sporu namítati, že stanovy odporují dobrým mravům. Umožňuje-li se členům družstva spořením (splácením menších měsíčních bezúročných částek družstva) poskytnutí bezúročné zápůjčky na stavbu vlastního domku, jež se pak splácejí v menších měsíčních částkách, jest částky, které členové družstva, jímž zápůjčka byla poskytnuta, již dříve zaplatili, na tuto zápůjčku ve formě úspor postaviti ve smyslu ustanovení stanov na roveň zpětným stavebním půjčkovým splátkám. (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv I 464/35.)

Smluva, ktorou bytové družstvo pridělilo svojmu členovi byt v družstevnom dome, je v podstate nájomnou smluvou. (Rozh. zo 4. marca 1937, Rv III 80/37.)

Byl-li dluh splatný v cizině před účinností zákona č. 25/1934 Sb. z. a n., dlužník však svému závazku včas nedostál a octl se v prodlení, musí nahraditi věřiteli škodu nastalou kursovní diferencí v důsledku devalvace Kč a placení v devalvované měně. (Rozh. ze dne 27. února 1937, Rv I 266/35.)

Aj dohoda o t. zv. súkromnej kompenzácii platebnej podlieha devizovým predpisom a preto má byť — vo vzťahu k Rumunsku — krytá povolením Národnej banky Československej i Rumunskej. (Rozh. zo dňa 4. februára 1937, Rv III 259/36.)

Keď bolo smluvne vymienené zaplatenie pohľadávky prostredníctvom šekového úradu (poštovnej sporiteľne), a keď dlžník uvedomil veriteľa, že úhradu na pohľadávku smluvne vymieneným spôsobom poukázal, veriteľ mu však neoznámil v trojročnej lehote (posl. odst., § 2 nar. č.

415/1919, resp. § 15 zák. č. 143/1930 Sb. z. a n.), že peniaze nedostal, sám si zaviniel, že sa mu nedostalo smluvným spôsobom poukázaného plnenia. (Rozh. z 11. februára 1937, Rv IV 540/36.)

Vrácení stavební zálohy, složené členem stavebního družstva pod podmínkou, že v určité lhůtě dostane v družstevním domě byt, která nebyla splněna z příčin, tkvících mimo osobu člena družstva (dům nebyl vůbec postaven). Předpis stanov, že vrácení vkladu lze požadovati jen po jeho předchozí výpovědi, se týká jen případů, kdy členu družstva byl byt skutečně ve smlouvené nebo v přiměřené lhůtě k užívání poskytnut. (Rozhod. ze dne 22. března 1937, Rv I 604/35.)

Ujednání, že kupitel nemovitosti ze zkráceného přídělu nahradí „výlohy, spojené se schválením smlouvy, byť byly předepsány prodávateli“, nelze vztahovati na t. zv. režijní příspěvek, který se prodávatel zavázal podle předchozí dohody se Státním pozemkovým úřadem zaplatiti státu, „dojde-li z podnětu a v zájmu prodávatelově k změně v přidělovém programu“, ledaže by bylo kupiteli známo, že řečený příspěvek patří podle úmyslu prodávatele pod výlohy spojené se schválením smlouvy. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, Rv II 397/35.)

Za budovy, které slúžia provozu racionálneho zemedelského hospodárenia na prevzatej pôde, nepatrí zvláštna náhrada podľa § 43, odst. 2 náhr. zák. v znení č. 220/1922 Sb. z. a n., ale budovy tie posudzujú sa podľa §§ 2, 3, 4, 5 a 8 vl. nar. č. 53/1921 Sb. z. a n. v znení vl. nar. č. 296/1922 Sb. z. a n. Ich ocenenie se deje podľa tabuľky II (prevzatá pôda s budovami) § 2 vl. nar. č. 53/1921 Sb. z. a n. a krome toho môže byť na ne vzatý zreteľ v prípade § 4 cit. nar. aj pri priznaní bonitnej prírážky. (Rozh. zo dňa 3. februára 1937, R III 167/36.)

Zřídí-li Státní pozemkový úřad podle §§ 19 a 23 příděl. zák. č. 81/1920 Sb. z. a n. pozemkovou služebnost na přiděleném pozemku ve prospěch jiných pozemků, jest vlastník těchto nemovitostí oprávněn uplatňovati své právo žalobou podle § 523 obč. zák., třebaže dotčená služebnost není dosud zapsána v pozemkové knize a služební pozemek jest lesem. V případě § 19 zák. příděl. nelze užití patentu z 5. července 1853, č. 130 ř. z. V žalobě na ochranu pozemkové služebnosti jest služební pozemek uvésti v žalobní žádosti, přesně tak, aby bylo pro každého poznatelné, o který určitý pozemek ve skutečnosti jde. (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv I 882/35.)

Ujal-li se pachtýř zbytkového statku hospodaření na něm, aniž vyčkal, až bude pachtovní smlouva schválena Státním pozemkovým úřadem, a schválil-li řečený úřad dodatečně sjednanou smlouvu za určitou minulou dobu, jest pachtýř pachtovní smlouvou za tuto dobu vázán a propachtovatel jest oprávněn požadovati na něm, aby plnil závazek k placení veřejných dávek. (Rozh. ze dne 31. března 1937, Rv I 2214/36.)

II. Pracovní právo.

Penzia vyplácaná pomocným železničným zamestnancom podľa §§ 126 a nasl. vl. nar. č. 15/1927 Sb. z. a n. je zaopatrením invalidným; nárok na penziu zaniká nadobudnutím takej osobnej schopnosti k práci, ktorá bez zreteľa na všeobecné pomery na trhu práce činí ho zase spôsobilým k primeranému zárobkovému zamestnaniu. (Rozh. z 12. februára 1937, Rv III 398/36.)

Obecní zaměstnanec se může domáhati samostatnou určovací žalobou, že jeho propuštění ze služeb obce jest neplatné a že jest dále v jejích službách; přípustnosti žaloby určovací tu nevádí ani, že mohlo býti žalo-

váno na plnění. Pro žalobu tuto neplatí lhůta § 1162 d) obč. z. (Rozh. ze dne 4. března 1937, Rv I 1485/36.)

Může-li býti služební poměr rozvázán jen po provedeném disciplinárním řízení, musí býti kárné řízení se zaměstnancem, jehož služební poměr má býti zrušen z důvodů uvedených v § 34, čl. 3, 4 a 6 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. zavedeno v osmidenní lhůtě uvedené v prvním odstavci § 35 řeč. zák. a v téže lhůtě po skončení disciplinárního řízení musí vyvoditi zaměstnavatel důsledky z kárného výroku, jinak platí domněnka § 35, odst. 1 uved. zák. o prominutí služebního poklesku. (Rozh. ze dne 5. března 1937, Rv I 8/37.)

Jde o výminku rozvazovací (nikoliv odkládací), byl-li učitel israelitického náboženství, kantor a archivář, ustanoven služební smlouvou definitivně zřízenecm náboženské obce židovské „pod odkládací výminkou, že nabude československého státního občanství“. Taková služební smlouva jest od původu nicotná, odporujíc zákonu ze dne 21. března 1890, č. 57 ř. z., a nicotnost její nemůže býti proto zhojena. (Rozh. ze dne 23. března 1937, Rv I 2658/36.)

§ 16 zák. o obch. pom. nezakládá nároku na remuneraci, nýbrž jest jen vykládacím pravidlem pro případ, že zaměstnanci již nárok na remuneraci přísluší, ať již podle smlouvy, nebo obchodní zvyklosti. Zaměstnanec se nemůže účinně vzdáti za trvání služebního poměru nároku na remuneraci za dobu minulou, nýbrž jen za dobu budoucí. (Rozh. ze dne 19. března 1937, Rv I 2009/36.)

I jediná hrubá urážka může býti důvodem k předčasnému propuštění zaměstnance podle § 34 č. 6 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 272/37.)

Třebaže bylo zaměstnancovo propuštění uznáno nálezem rozhodčí komise závodního výboru, vydaným podle § 3 písm. g) zák. č. 330/1921 Sb. z. a n., za nespravedlivou překroš, jest zaměstnanec, domáhající se na zaměstnavateli náhrady škody vzniklé mu z tohoto propuštění, povinen uvést skutečnosti jeho nárok odůvodňující (§ 1295, odst. 2, obč. zák.) Nestačí, že se v žalobě dovolával uvedeného nálezu rozhodčí komise. Řečený nález není pro soudy závazný. (Rozh. ze dne 29. dubna 1937, Rv I 461/37.)

Rádný soud není vázán nálezem rozhodčího soudu úrazové pojišťovny dělnické v otázce, do jaké míry jest snížena výdělečná schopnost poškozeného. Dostává-li poškozený od úrazové pojišťovny vyšší úrazový důchod, než jaký by odpovídal jeho zmenšené výdělečné způsobilosti a možnosti lepšího zaopatření, zjištěné v soudním řízení před řádnými soudy, nelze mu přiznati nárok na náhradu, již se z uvedeného důvodu domáhá na škůdci. (Rozh. ze dne 21. dubna 1937, Rv II 535/35.)

Zaměstnavatel odpovídá podle všeobecných předpisů občanského zákoníka zaměstnanci za škodu vzniklou mu nepřihlášením k starobnímu pojištění i tehdy, došlo-li mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem mlčky k dohodě, že zaměstnanec nebude k starobnímu pojištění přihlášen. Za škodu jest odpověden zaměstnavatel. O spoluvině zaměstnancově z důvodu, že trpěl nepřihlášením, nemůže býti řeči. Zaměstnanec se nemůže vzdáti dříve, než nastane pojistný případ, náhrady škody vzniklé tím, že nebyl přihlášen k starobnímu pojištění; dohoda o nepřihlášení je neplatná. (Rozh. ze dne 8. dubna 1937, Rv I 364/37.)

I. Zaměstnancovi, kteří si dovolenú včas nevybral, nepatří náhrada za dovolenú. II. Nároky zaměstnanca proti nositeli poistenia, vyplývajúce z vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n. resp. zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., majú povahu nárokov verejnoprávnych a nemôžu byť úmluvou vylúčené alebo obmed-

zené. Nárok zamestnanca proti zamestnávateľovi na náhradu škody, spôsobenej porušením prihlasovacej povinnosti k penzijnému poisteniu, je nárokom súkromoprávnym. (Rozh. z 9. marca 1937, Rv III 71/37.)

Zamestnávateľ nie je zodpovedný za následky neprihlásenia zamestnanca k penzijnému poisteniu, keď prihlasovanie všetkých zamestnancov k penzijnému poisteniu bolo služebnou povinnosťou tohoto zamestnanca. Tejto zodpovednosti nie je sprostý zamestnávateľ, keď zamestnanec nevyhovel jeho príkazu, aby sa k penzijnému poisteniu prihlásil, ak vybavovanie prihlášok nebolo jeho služebnou povinnosťou. (Rozh. z 2. marca 1937, Rv III 871/36.)

I. Žalobní žiadost jest neurčitá a nelze jí vyhověti, domáhá-li se obecní zaměstnanec na obci, „aby byla uznána povinnou platiti mu nadále hodnostní, strážní a bytové přídavky pod exekucí“. II. Strážní přídavek (a obdobně i příspěvek na byt), přiznaný zákonem č. 230/1922 Sb. z. a n. členům sboru stráže bezpečnosti zřízeným u státních úřadů, nebyl rozšířen na strážníky v obecních službách a může se jim ho dostatí jen platným usnesením příslušné samosprávné korporace. Byl-li takovým usnesením obecnímu zaměstnanci řečený přídavek přiznán bez zřetele na jeho upotřebení ve službě, nemůže býti zaměstnanci odepřen jednostranným opatřením obce (vládního komisaře), podle něhož byl zaměstnanec obce ze stavu městské stráže bezpečnosti vyloučen a přidělen jiné službě, třebaže opatření to bylo schváleno disciplinární komisí. (Rozh. ze dne 23. března 1937, Rv I 1664/36.)

Z pojistné povinnosti podle § 2, č. 1 zák. č. 89/1920 Sb. z. a n. jest vyňat ten, kdo nastoupil prvé zaměstnání, podléhající pojistné povinnosti, po dosažení 55 roků. Reznický krámský, jenž nekoná ryze manuální práce, jest obchodním pomocníkem. Obchodním pomocníkem podle § 73 a) živn. ř. nejsou jen osoby zaměstnané v živnostech obchodních podle § 38. živn. ř., ale i osoby (pomocníci) zaměstnané při obchodu vůbec, pokud jejich činnost nezáleží jen v podřízených pracích pomocných. Nepřihlásil-li zaměstnavatel zaměstnance k pensijnímu pojištění proto, že měl pochybnost o jeho pojistné povinnosti vůbec, nebo přihlásil-li ho, pochybuje o jeho pensijní povinnosti, u jiného než příslušného nositele pojištění, není tím zproštěn odpovědnosti za škodu, zaměstnanci tím vzniklou, ježto byl povinen přes to podati t. řeč. přihlášku s výhradou, v níž by popřel pojistnou povinnost zaměstnancovu, a to u příslušného nositele pojištění. (Rozh. ze dne 19. března 1937, Rv I 2725/36.)

Jestliže okresní nemocenská pojišťovna svému zaměstnanci, s nímž bylo možné zrušiti služební poměr jen po provedeném kárném řízení, oznámila, že ho disciplinární komise uznala kárně vinným, avšak, překročujíc meze svého oprávnění, se usnesla i na tom, aby prozatím nebyl propuštěn ze služeb žalované pod podmínkou, že v budoucnu vyhoví všem svým povinnostem a že zaměstnanec učiní prohlášení, že souhlasí s tím, aby byl propuštěn ze služeb žalované bez kárného řízení, poruší-li v budoucnu své povinnosti, jest změna služební smlouvy v otázce propuštění zaměstnance bez kárného řízení dosažena nespravedlivou pohružkou (§ 870 obč. zák.), projevil-li zaměstnanec souhlas s takovouto změnou. (Rozh. ze dne 18. března 1937, Rv I 2644/36.)

I. V prípade scudzenia celej filiálky peňažného ústavu (so všetkými aktivitami a pasívmi) ide o scudzenie závodu podľa § 51, odst. 1, zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. II. Nedodržanie výpovednej lehoty, ktorá prísluša zamestnancovi podľa smluvy alebo podľa zákona, nečiní výpoveď neplatnou; k účinnosti zrušenia služebného pomeru netreba novej výpovedi; zamestnanec má pravdaže nárok na služebné požitky (ich náhradu) pre

zbývající část výpovědní lehoty. (Rozh. z 31. marca 1937, Rv III 42/37.)

Výměr ministerstva železnic, jímž nebyl vůbec přiznán osiřelým dětem nárok na sirotčí pensi podle § 13 stanov pensijního fondu československých státních drah (§ 9 zák. č. 2/1920 Sb. z. a n.), lze napadnouti pořadem práva žalobou, jež není vázána lhůtou § 2 zák. č. 217/1925 Sb. z. a n. Nárok na sirotčí pensi podle § 13 stanov pensijního fondu československých státních drah a § 9 zák. č. 2/1920 Sb. z. a n. mají jen úplně osiřelé nezaopatřené děti, a to jen tehdy, nezanechal-li jejich zemřelý otec vdovy, třebaš i z pozdějšího manželství, která požívá po něm vdovské pense. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, R I 309/37.)

Nálezy rozhodčích soudů mzdových, zřízených podle § 12 zák. č. 45/1930 Sb. z. a n., pokud stanoví mzdové podmínky ve smyslu § 12, odst. 1 poslední věty, řeč. zák. a nahrazují podle § 24 řeč. zák. kolektivní smlouvy, zavazují všechny zaměstnavatele a zaměstnance, zúčastněné ve stavebních živnostech nebo podnicích, vyrábějících a dopravujících stavební hmoty, pokud upravují jejich pracovní a služební poměry ve smyslu § 12 řeč. zák. v území, pro něž nálezy rozhodčí byl vydán. (Rozh. ze dne 15. dubna 1937, Rv II 860/36.)

III. Obchodní a směnečné právo.

Byl-li komisionář podle smlouvy povinen po uplynutí šestiměsíční lhůty buď vrátiti neprodané zboží komitentovi vyplaceně, a to bez vyzvání, nebo na svůj účet je převzítí a hotově zaplatiti, nedošlo k prodloužení šestiměsíční lhůty na neurčito tím, že komitent neodpověděl na návrh komisionářův na prodloužení lhůty. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, Rv II 592/35.)

Byly-li strany v trvalém obchodním spojení, za něhož bylo zboží dodáváno na úvěr, musí prodatel při další objednávce, chce-li se odchýliti od dosavadního způsobu prodeje zboží na úvěr, kupitele na to upozorniti, jinak platí dodání zboží na úvěr za mlčky (konkludentně) ujednané. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, Rv I 2041/35.)

Nepřátelský osobní poměr mezi veřejnými společníky, znemožňující jejich zdárnou společnou činnost, jest důležitým důvodem pro zrušení veřejné obchodní společnosti (čl. 125 obch. zák.). Stačí spoluvina žalovaného společníka na skutečnostech, jež jsou důležitým důvodem pro zrušení společnosti. (Rozh. ze dne 21. dubna 1937, Rv I 1792/35.)

Majetkovým vkladem ve smyslu čl. 250 obch. zák. může býti i závazek tichého společníka za poměrnou část úvěru, poskytnutého majiteli obchodní živnosti. Závazek ten se v poměru společníků vztahuje též na případ, kdy lze z poskytnutého úvěru žalovati jen z důvodu kondikce. (Rozh. ze dne 10. března 1937, Rv I 1069/35.)

Aj keď je akceptant v konkurzu, treba zmenku jemu prezentovať a voči nemu učiniť protest. (Rozh. zo dňa 25. februára 1937, Rv IV 670/36.)

Platnost zápůjčky, kterou poskytlo úvěrní společenstvo (spořitelni a záloženský spolek) nečlenovi před účinností vlády, nař. č. 169/1933 Sb. z. a n., nebylo-li o ní do dne účinnosti uvedeného nařízení (14. srpna 1933) pravoplatně rozhodnuto. (Rozh. ze dne 17. března 1937, Rv II 128/35.)

Výdělečné a hospodářské společenstvo (zák. č. 70/1873 ř. z.) nelze žalovati na vydání členských podílů k společenstvu, nýbrž pouze o výplatu podílu, nastanou-li pro to předpoklady, před tím jen za podmínek § 228 c. ř. s. o určení, že žalobci přísluší podíl. Zákon č. 70/1873 ř. z. nemá ustanovení, že členský podíl může náležeti několika oprávněným. Dovolují-li stanovy společenstva, aby se právní zástupce zesnulého nebo za-

niklého člena převzetím jeho závodních podílů stal na jeho místě členem společenstva, jde o členství nové, jehož právní zástupce nabyl originárně. (Rozh. ze dne 15. dubna 1937, Rv I 2044/35.)

Výklad ustanovení §§ 11, 59 zák. č. 58/1906 ř. z. o společnostech s r. o., že povolení zápisu odštěpného závodu společnosti s r. o. přísluší soudu závodu odštěpného v tom směru, že tento soud je oprávněn zkoumati podle § 11 řeč. zák. i zákonnost opovědi odštěpného závodu a jejich příloh, nezakládá rekursního důvodu nezákonnosti. Ani za účinnosti vládního nařízení č. 169/1933 Sb. z. a n. nesmějí společenstva v podobě jiného společenského útvaru provozovati podnikání odlišné od předmětu vlastního podnikání. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, R II 108/37.)

IV. Soudní řízení sporné.

Pořad práva pro nárok smluvního úředníka obce na náhradu škody vzniklé mu tím, že nebyl obcí přihlášen k pensijnímu pojištění; předpis § 40 zák. č. 443/1919 Sb. z. a n. tu neplatí. (Rozh. ze dne 4. března 1937, R II 82/37.)

Uplatňovanie nároku na vyplatenie zadržaných odpočívnych požitkov, príslúchajúcich býv. zamestnancovi na základe súkromoprávnej služebnej smluvy, patrí pred pracovný súd. (Rozh. zo dňa 16. februára 1937, Rv III 964/36.)

Rozhodovať o nároku zamestnanca proti zamestnávateľovi na odškodné za úraz, utrpený v miestnosti, kde tento svoje zamestnanie vykonával, sú výlučne príslušné pracovné súdy (sklznutie čiašnika na schoďišti vo výčape). (Rozh. z 23. februára 1937, Rv IV 551/36.)

Povinnost platiti příspěvky k sociálnímu pojištění nepozbývá veřejnoprávní povahy úmluvou o jejich zaplacení, sjednané mezi nemocenskou pojišťovnou a osobou, která jest podle zákona zavázána k placení. Nároku z řečené úmluvy se nemocenská pojišťovna nemůže domáhati na řádném soudě. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 330/37.)

Byl-li věřitel, který u roku k vyřízení účtu vnučeného správce navrhl, aby bylo vymáhajícím věřiteli uloženo zaplatiti mu částku za zboží dodané vnučenému správci, k odporu vymáhajícího věřitele, popírajícího důvod i výši pohledávky, poukázán na pořad práva, jest pořad práva pro žalobu tohoto věřitele přípustný. Dokud nebyl schválen účet vnučené správy, jest k dotčené žalobě pasivně legitimován vnučený správce. (Rozh. ze dne 23. března 1937, R I 320/37.)

Uplatňovanie nároku obce na nahradenie útrat asfaltového chodníka, zriadeného na žiadosť majiteľov domov a pozemkov na určitej ulici pri ich záväznom prejavy, že jej útraty s tým spojené nahradia, patrí na poriad práva. (Rozh. zo 4. marca 1937, R III 96/37.)

O nároku na náhradu škody, vyvodzovanom z toho, že žalovaný erár obmyselně viedol bernú exekúciu na majetok patriaci nie daňovému dlžníkovi, príslušný je rozhodovať krajský súd civilný v Prahe (zák. č. 4/1918 Sb. z. a n.). (Rozh. z 18. februára 1937, R IV 471/36.)

Pre rozsah pravoplatnosti rozsudku smerodatné je procesné právo, platné v oblasti procesného súdu. (Rozh. z 23. februára 1937, Rv III 840/36.)

Nemá-li nikdo z manželů — československých státních příslušníků — v tuzemsku obecného soudu, není žádost za přeměnu rozvodu manželství v rozluku podle § 15 rozl. zák. vůbec přípustná v tuzemsku a nelze ani určití místně příslušný soud podle § 28 j. n. Na tom nebylo nic změněno ani ustanovením čl. II č. 2 zák. č. 130/1930 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Nd II 31/37.)

Starosta obce (osady) jest pasivně oprávněn ke sporu, jímž se třetí osoba domáhá na něm nároku na náhradu škody, vyvozané ze svémocné bezprávné činnosti starostovy souvisící jen s výkonem jeho veřejné funkce (svémocným zabavením a prodejem úrody náležející třetí osobě pro dlužné nájemné (pachtovné). (Rozh. ze dne 27. dubna 1937, R I 396/37.)

Nelze zároveň vydati rozsudek na složení přísahy vyjevovací i na vydání dokladů, dokud vyjevovací přísaha nebyla složena, když bude oprávněnému teprve na základě složené vyjevovací přísahy možno blíže označiti doklady, jichž vydání požaduje. Jest vydati zatím jen dílčí rozsudek o žalobní žádosti na složení přísahy vyjevovací a podle § 190 c. ř. s. přerušiti řízení o žalobní žádosti na vydání dokladů. (Rozh. ze dne 6. dubna 1937, Rv I 1227/35.)

Skutečnost, že jest pro pohledávku zajištěnou exekucním zástavním právem na nemovitosti, jež proti dřívějšímu vlastníku, proti němuž pro ni byl získán již exekuční titul a vymoženo exekuční zástavní právo před převodem vlastnictví v knihách, podána proti nynějšímu vlastníku žaloba hypotekární, neodůvodňuje ani námitku nepřípustnosti pořadu práva, ani námitku rozsouzené rozepře, nýbrž toliko hmotněprávní námitku, že jde o žalobu zbytečnou pro nedostatek potřeby právní ochrany. (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, R II 51/37.)

Podle § 232, odst. 3, c. ř. s. trvají soukromoprávní účinky podání žaloby jen, když žaloba byla odmítnuta pro nepřislušnost a totožný nárok byl vznesen ve třicetidenní lhůtě u příslušného soudu, nikoli byla-li dřívější určovací žaloba zamítnuta pro nedostatek předpokladů § 228 c. ř. s. (Rozh. ze dne 4. března 1937, Rv II 976/36.)

K vydání rozsudku pro uznání jest potřebí, aby tu bylo výslovně a bezvýhradně prohlášení žalovaného, že a pokud uznává žalobní nárok, a dále, aby prohlášení žalovaného bylo zjištěno zápisem v jednacím protokolu. Skutečnost, že žalovaný uznal žalobní nárok, lze dokázati podle § 215 c. ř. s. jedině zápisem v jednacím protokolu. Záznam o rozsudku pro uznání nestačí. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, Rv I 1312/35.)

Zmeškal-li žalovaný rok, ustanovený před okresním soudem na základě jeho námitek proti směnečnému platebnímu příkazu včas podaných, jest přiměřeně užití předpisu § 442, odst. 2, c. ř. s. a při rozhodnutí o právních následcích zmeškání přihlédnouti i k obsahu směnečných námitek. (Rozh. ze dne 31. řezna 1937, R I 300/37.)

Bylo-li odvolání jednou již vzato zpět a prohlášení to vzato soudem na vědomí, nelze již zpětvzetí později odvolati. (Rozh. ze dne 23. března 1937, R II 121/37.)

I. Strana, která prohlásila, že se vzdává ústního jednání odvolacího, nesmí býti z tohoto jednání vyloučena, musilo-li býti nařízeno podle § 492, odst. 2, c. ř. s. Též v odvolacím řízení jest strany řádně obeslati k ústnímu jednání odvolacímu a nelze toto jednání konati bez účasti strany se nedostavivší, schází-li výkaz o doručení obsílky k roku, po případě nebylo-li spolehlivě zjištěno, že obsílka byla straně skutečně doručena. II. Mělo-li dovolání, vytykající zmatečnost, úspěch a nevyřídil-li dovolací soud věc konečně, jest vzájemně zrušiti jen útraty nižších stolic, kdežto útraty dovolacího řízení jest vyhraditi dalšímu rozhodnutí ve věci samé. (Rozh. ze dne 18. března 1937, Rv I 267/35.)

Postup odvolacího soudu, byl-li žalobce zastoupený právním zástupcem, jemuž udělil procesní plnou moc, za sporu zbaven pro duševní chorobu svéprávnosti. Odvolací soud není oprávněn ihned z úřadu rozsudek a předchozí řízení zrušiti pro zmatečnost podle § 477 č. 5 c. ř. s., nýbrž jest povinen, aby dříve zjistil, zda žalobce byl již v době podání

žaloby a podpisu plné moci duševně chorý a nebyl s to své věci samostatně obstarávat, a zjistil-li to, pokusit se o nápravu nedostatku zákonného zastoupení dotazem u zákonného zástupce žalobci ustanoveného, schvaluje-li podání žaloby a vystavení plné moci a další vedení sporu. Neschválil-li zákonný zástupce žaloby, jest žalobu odmítnouti. Schválil-li podání žaloby a udělení plné moci, bylo by odvolání věcně vyříditi. Schválil-li jen podání žaloby, nikoliv však i udělení plné moci ani dosavadní vedení sporu, bylo by rozsudek i řízení jemu předcházející zrušiti pro zmatečnost, počínaje doručením obsilky k prvnímu roku a vrátiti věc prvému soudu k dalšímu jednání a opětnému rozhodnutí. (Rozh. ze dne 23. dubna 1937, R I 388/37.)

Rozsudek o otázkách osobního stavu (statusových) má absolutní účinek. Byla-li žaloba o uznání otcovství pravoplatně zamítnuta, působí rozsudek i ve sporu, jímž se domáhá třetí osoba na domnělém otci náhrady vynaložených nákladů podle § 1042 obč. zák. (Rozh. ze dne 31. března 1937, Rv I 963/35.)

Postup nižších soudů, jež se spokojily pouhým písemným dotazem u poručníka, zda souhlasí on a manželská matka s provedením zkoušky krve, odůvodňuje po případě vadnost odvolacího řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s. (Rozh. ze dne 26. února 1937, Rv II 678/36.)

Vadnost řízení, nebyl-li soudní znalec vůbec soudem slyšen a vzat do přisahy při roku, k němuž měly býti strany obeslány. (Rozh. ze dne 10. března 1937, Rv I 2979/36.)

Vadnost řízení v paternitním sporu, uznaly-li nižší soudy za důvodný nesouhlas nemanželské matky jako poručnice s dodatečným odebráním krve dítěte za účelem provedení znaleckého důkazu zkouškou krve, s níž dříve projevila souhlas, aniž byl přibrán znalec lékař k důkazu o tom, zda odnětí krve by skutečně mohlo mít vliv na zdraví dítěte. (Rozh. ze dne 24. března 1937, Rv I 542/37.)

Byl-li ve sporu, jehož předmět na peněžích nebo peněžité hodnotě nepřevyšuje 7000 Kč, ústně prohlášen potvrzující rozsudek odvolacího soudu a zároveň hodnota sporu stanovena pod 7000 Kč, aniž bylo prohlášeno dovolání za přípustné pro zásadní význam rozhodnutí, nelze dodatečně vysloviti přípustnost dovolání samostatným usnesením. (Rozh. ze dne 30. dubna 1937, R I 452/37.)

Rekursní soud není vázán návrhem stran v rekursu. Třebaž bylo v rekursu navrženo jen zrušení napadeného usnesení, není závady, aby nebyla podle povahy věci a z důvodů v rekursu uplatněných vyslovena jeho změna. (Rozh. ze dne 10. března 1937, R II 87/37.)

Kdo navrhl, aby rekursu byl přiznán odkladací účinek (§ 524, odst. 2 c. ř. s.), může s plněním, jež mu bylo napadeným usnesením uloženo, sečkatí až do vyřízení návrhu na zastavení výkonu usnesení. (Rozh. ze dne 16. března 1937, R I 1208/36.)

Skutečnost, že poručník dítěte a nemanželská matka teprve po pravoplatném skončení paternitního sporu dali své svolení k provedení krevní zkoušky, jest důvodem žaloby o obnovu podle § 530 č. 7 c. ř. s. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, Rv I 3005/36.)

Jen ti rozhodci mají podepsati prvopis rozhodčího výroku a jeho vyhotovení, kteří se rozhodčího řízení skutečně účastnili a rozhodčí výrok vydali. Pokud stačí podpis vrchního rozhodce. Neúčinnost výroku vrchního rozhodce podle § 595, č. 2 c. ř. s. nastává jen tehdy, nedal-li vrchní rozhodce straně příležitost, aby mohla zaujmouti stanovisko k posudku rozhodce jí nepřiznivému, a jde-li o nový skutkový podklad, vytvořený teprve různými výroky rozhodců, k němuž strana nemohla zaujmouti sta-

novisko již před rozhodci. (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv II 777/35.)

O zrušovací stížnosti podle § 46 honeb. zák. č. 49/1866 z. z. pro Čechy rozhoduje soud po případě soudce, který jest příslušný k povolení exekuce na základě nálezu rozhodčího (smluvčího) soudu. Tím jest v hlavním městě Praze okresní soud exekuční. (Rozh. ze dne 13. dubna 1937, R I 180/37.)

Chtějí-li strany dosáhnouti, aby spor byl projednán ve zvláštním řízení pro pracovní soudy, jsou povinny učiniti prohlášení podle druhého odstavce čl. IX zák. č. 161/1936 Sb. z. a n., třebaš byl spor před soudem jednacím podle § 42 zák. o prac. soudu zahájen před účinností řeč. zák., konalo-li se další ústní jednání již za účinnosti uved. zákona a jednáno-li, hledíc k změně v osobě soudce podle § 412 c. ř. s. znova. (Rozh. ze dne 4. března 1937, Rv I 280/37.)

Vyslovenie podľa § 28 zákona o pracovných súdoch, že odvolanie je prípustné, pretože rozhodnutie má zásadný význam, musí sa stať v rozsudku (nie len v dodatku po zápise o vyhlásení rozsudku a bez vyslovenia prípustnosti odvolania z dôvodu, že rozhodnutie má zásadný význam. (Rozh. z 9. marca 1937, R III 109/37.)

V řízení před pracovními soudy může nastati klid řízení i za odvolacího řízení. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 310/37.)

Neučinily-li strany prohlášení podle čl. IX, odst. 4, zák. č. 161/1936 Sb. z. a n., projednává se spor podle ustanovení civilního řádu soudního platných pro řádné soudy; opravná lhůta do rozhodnutí v řízení tom vydaných jest čtrnáctidenní; straně nemůže však býti na újmu, podala-li opravný prostředek (dovolání) ve lhůtě patnáctidenní, přizpůsobivší jej rozhodnutí odvolacího soudu, jež vynesl rozsudek jako odvolací soud ve věcech pracovních. (Rozh. ze dne 19. března 1937, Rv 309/37.)

Aj pohľadávky, ktoré požívajú úlevy podľa vl. nar. č. 250/1935 Sb. z. a n., môžu byť uplatňované žalobou na plnenie. (Rozh. z 9. marca 1937, Rv III 894/36.)

Na jazykově vadné podání advokáta, vystupujícího jako strana vlastním jménem, nelze užiti předpisu čl. 4, odst. 1, jaz. nař. č. 17/1926 Sb. z. a n., nýbrž jest je podle odstavce 3 řeč. článku bez udělení lhůty k opravě formální vady odmítnouti jako nehodící se k tomu, aby bylo o něm podle zákona zahájeno jednání. (Rozh. ze dne 30. dubna 1937, Rv I 1987/35.)

Rozsudek o odpůřci žalobě působí proti věřiteli, který nabyt zástavního práva po poznámce odpůřci žaloby, třebaš v pořadí poznámky pořadí zapsané před poznámkou odpůřci žaloby. (Rozh. ze dne 22. března 1937, R I 317/37.)

Neprekáža použitiu čl. III zák. č. 251/1934 Sb. z. a n., že rozsudok odvolacieho súdu pred vydaním cit. zákona bol už predmetom rozväzovacie usnesenia Najvyššieho súdu, (Rozh. z 12. marca 1937, Rv III 542/36.)

V. Nesporné řízení.

Třebaže kárné činy, pro něž byl kandidát advokacie odsouzen, nebyly takové povahy, aby byl vysloven trest škrtnutím ze seznamu kandidátů advokacie, lze pro ně odepřiti zápis kandidáta advokacie do seznamu advokátů, jsou-li způsobilé odůvodniti důvěryhodnost žadatelovu podle § 2 e) adv. nov. č. 40/1922 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 11. března 1937, R II 45/37.)

Zamítl-li knihovní soud žádost za vklad zástavního práva v pořadí poznámky podle § 56 knih. zák. vůbec a rekursní soud jí vyhověl tak, že povolil vklad jen v pořadí běžném, není dovolací rekurs v příčině ne-

povolení vkladu v pořadí poznámky přípustný. (Rozh. ze dne 10. března 1937, R I 201/37.)

Zrušil-li nesporný soudce poukaz, aby složené peníze byly vydány věřiteli, na odpor složitele vznesený ještě před vydáním peněz a právní moci poukazu, neporušil tím předpis § 32 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 3. března 1937, R I 99/37.)

Jest nezákonností (§ 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.), jestliže nižší soudy povolily rozluku manželství rozvedeného kotradiktorním rozsudkem pro hluboký rozvrat, založený duševní chorobou manželčinou, jež nedosahuje stupně uvedeného v § 13 g) zák. č. 320/1919 Sb. z. a n., aniž zjistily skutečnosti, které by dopouštěly úsudek, že a proč jest tímto stavem manželčíným účel manželství zmařen. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 538/37.)

Jde o nezákonnost (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.), nebyl-li důkaz znalcem proveden pro preklusi (poněvadž nebyla složena včas záloha). Prekluse důkazů v řízení nesporném není přípustná. (Rozh. ze dne 11. března 1937, R I 672/36.)

Není nezákonností (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.), měl-li rekursní soud souhlasně s prvním soudem za to, že není přípustná rozluka manželství rakouských státních občanů římsko-katolického náboženství. (Rozh. ze dne 17. března 1937, R II 99/37.)

Není-li podnik převládající součástí pozůstalostního jmění, nemusí být soudem ustanovený správce pozůstalosti (§ 127 nesp. pat.) bezpodmínečně odborníkem v užším slova smyslu v onom odvětví, jehož se týká podnik, musí však mítí potřebné znalosti, aby mohl vésti i správu a dozor nad tímto podnikem. (Rozh. ze dne 11. března 1937, R I 230/37.)

Ochrana nesporného nepominutelného dědice pozůstalostním soudem v nesporném řízení se týká jen číselného vyměření povinného dílu a jeho zajištění. Pozůstalostní soud není oprávněn, aby v nesporném řízení zprostil povinný díl nepominutelného nezletilého dědice omezení svěřenským nástupnictvím, nařízeného poslední vůlí zůstavitelovou. (Rozh. ze dne 7. dubna 1937, R I 1080/36.)

Předpisy §§ 41 a 42 j. n. platí i pro obor řízení nesporného. Pozůstalostní soud jest povinen z úřadu vyšetřiti, zda není pozůstalostní věc odňata tuzemskému soudnictví. Nejvyšší soud může užiti předpisů §§ 41 a 42 j. n., třebaže pro jejich porušení nebylo usnesení v odpor vzaté napadeno. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, R II 518/35.)

I. Rozhodl-li pozůstalostní soud k návrhu oprávněných účastníků zaplatně, že se posloupnost podle zákona č. 68/1908 z. z. čes. nevztahuje na určité pozemky, byla tím otázka, že tyto pozemky nejsou součástí rolnického statku, rozřešena s konečnou platností a dovolací soud nemůže otázku tu znova přezkoumávati. II. Není zmatečností, pověřil-li pozůstalostní soud notáře jako soudního komisaře projednáním pozůstalosti podle zákona č. 68/1908 z. z. čes., jsou-li všichni účastníci svévprávní. III. Není o nezákonnost (§ 46, odst. 2, nesp. říz.), byla-li stanovena přejímací cena rolnického statku dohodou svévprávných účastníků; v takovém případě není potřebí schválení takto určené hodnoty pozůstalostním soudem. (Rozh. ze dne 4. května 1937, R I 549/37.)

I. Není nezákonností ani zřejmým rozporem se spisy (§ 46, odst. 2 nesp. říz.), zmocnil-li pozůstalostní soud — bez odporu opatrovníka pozůstalosti — přihlášeného dědice, jemuž správa pozůstalosti nebyla ještě svěřena, k vedení určitého sporu. Takovým zmocněním soud přenechal onomu dědici určitý díl správy pozůstalosti. II. Ani odkazovník, ani nepomí-

nutelný dědic nejsou oprávněni k rekursu proti opatřením soudu za pozůstalostního řízení, nejsou-li přímo ve svých právech dotčeni. (Rozh. ze dne 29. dubna 1937, R I 450/37.)

Rízení o zbavení svéprávnosti jest po smrti osoby, již se řízení týká, zastaviti. Bylo-li v řízení pokračováno po smrti uvedené osoby, je řízení to, počínaje dnem smrti, zmatečné. Umrtím této osoby zaniká plná moc udělená právnímu zástupci a jeho oprávnění k podání a provedení odporu podle § 38 řádu o zbav. svéprávnosti. (Rozh. ze dne 8. dubna 1937, R I 86/37.)

VI. Exekuční řízení.

Pro neurčitost závazku nelze povolití exekuci podle smíru, kterým se povinný zavázal přizpůsobiti v budoucnu přiměřeně ceny zboží jím prodávaného cenám vymáhajících věřitelů. (Rozh. ze dne 3. března 1937, R I 158/37.)

Nebyla-li dražební vyhláška doručena opatrovníku ustanovenému k hájení práv osob, v jejichž prospěch byl knihovně zapsán zákaz czizení, může opravný soud, rozhoduje o rekursu do nepovolení odkladu exekuce, z důvodu zmatečnosti zrušiti celé dražební řízení, nestal-li se příklep mezi tím pravoplatným. (Rozh. ze dne 5. května 1937, R I 425/37.)

Rádná mimosoudní výpověď je účinným exekučním titulem, třebaže vypovidaný odepřel bezdůvodně přijetí správně adresovaného dopisu, obsahujícího výpověď. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 424/37.)

Věřitel, pro něž bylo na nemovitosti zatížené fideikomisární substitucí ve prospěch dětí dlužnickových vloženo právo zástavní „bez újmy práv substitučních“, nemá nároku na úhradu své pohledávky z rozvrhové podstaty za vydraženou nemovitost, a není oprávněn věcně odporovati přikázání na pohledávku věřitele, pro níž vázlo na vydražené nemovitosti zástavní právo bez omezení. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 423/37.)

Třebaže bylo právo zástavní na nemovitosti, na níž je poznamenána substituce podle zákona č. 68/1908 z. z. čes., vloženo podle dlužních úpisů, opatřených schvalovací doložkou nadporučenského soudu stran nezl. substituta, bez omezení, lze vésti exekuci nucenou dražbou této nemovitosti jen, zní-li exekuční titul nejen proti fiduciáři, nýbrž i proti substitutu. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 392/37.)

Postupník, jemuž vymáhající věřitel postoupil vymáhanou pohledávku, má nárok na její přikázání z výtěžku vnucené správy stejně a v témže pořadí, jako by ji bylo přikázati postupiteli. Stačí, že postupník oznámil postup exekučnímu soudu a předložil postupní listinu. Ustanovení § 9 ex. ř. nemá tu význam, ano neplatí pro hmotněprávní účinky postupu pohledávky. (Rozh. ze dne 21. dubna 1937, R II 163/37.)

Po dobu příročí, stanoveného podle § 3 vlád. nař. č. 160/1934 Sb. z. a n., nelze pro stavební příspěvky jednotlivých členů vésti ani exekuci zajišťovací. Jde o skutečnost nárok zastavující ve smyslu § 35 ex. ř., byli-li po vzniku exekučního titulu povolen další odklad výplat podle § 3 vlád. nař. č. 160/1934 Sb. z. a n. (Rozh. ze dne 21. dubna 1937, Rv II 91/37.)

Soudní smír, sjednaný v advokátském sporu obecným zmocněncem strany (manželem), není platným exekučním titulem, třebaž byl takový zmocněnec k uzavření smíru hmotněprávně zmocněn. Smír nebyl schválen tím, že se strana nebránila povolení exekuce uvedeného smíru, nebo že její právní zástupce neodpověděl na dotaz soudu, před kterým byl smír sjednán, zda souhlasí s tímto smírem. (Rozh. ze dne 16. dubna 1937, Rv I 457/37.)

Poplatky notáře jako soudního komisaře vymáhá výhradně soudní úředník, ustanovený k vymáhání soudních poplatků, a to exekucí na mo-

vité jmění povinného. Chce-li soud vésti exekuci na nemovité jmění, musí se obrátit na finanční prokuraturu, nemůže však zmocnit notáře, aby sám vedl takovou exekuci. Ustanovení § 111, odst. 3 jedn. ř. nelze užítí na notáře jako soudního komisaře. Pozůstalostní soud není oprávněn zmocnit notáře, aby vedl exekuci na nemovité jmění povinného k vydobytí poplatků přiznaných znalcům v pozůstalostním řízení. (Rozh. ze dne 14. dubna 1937, R II 128/37.)

Po zrušení konkurzu nelze proti správci konkurzní podstaty povolit exekuci. (Rozh. z 19. marca 1937, R III 464/36.)

Připustnost exekuce zabavením pohledávky příslušící povinnému proti Národní bance československé (devisové oddělení) z důvodu, že podlužník složil v cizině pro povinného peníze, které mají být povinnému vyplaceny Národní bankou československou, bez zřetele na to, zda je pohledávka likvidní. Otázku připustnosti exekuce jest posoudit podle § 66 zák. č. 347/20 Sb. z. a n.; ustanovení čl. XVIII. zák. č. 102/25 Sb. z. a n. ani dvor. dekretu č. 291/1838 Sb. z. s. nelze užítí. Devisové předpisy nevykládají zásadně zabavení pohledávky, mají však význam, až bude na základě exekuce požadováno zaplacení. (Rozh. ze dne 24. března 1937, R I 87/37.)

Exekuce na stavební příspěvek podle zákona o stav. ruchu č. 45/1922 Sb. z. a n. (§ 27, odst. 1, č. 2). Lze zabavit nárok vlastníka nemovitosti proti Československému státu na vyplacení příspěvku podle zákona o stavebním ruchu č. 45/1922 Sb. z. a n., nevede-li se exekuce na reální právo v jeho celku, nýbrž toliko na požitky, které z něho plynou a přísluší vlastníku nemovitosti. (Rozh. ze dne 22. března 1937, R II 36/37.)

Nedostatečnost údaje v exekučním návrhu, že se navrhuje zabavení pohledávky více nebo méně 1000 Kč, příslušící povinnému za odborovou organizací z titulu podpory v nezaměstnanosti. (Rozh. ze dne 18. března 1937, R II 115/37.)

Podle rozsudku, jímž bylo povinnému uloženo trpět výkon služebnosti a zdržeti se bránění jejímu výkonu, nelze vésti exekuci k odstranění překážky, jež zavdala podnět k podání žaloby o uznání služebnosti, nebylo-li již v žalobě žádáno o odstranění oné překážky. (Rozh. ze dne 18. března 1937, R I 153/37.)

K zajištění poplatků nelze užítí dvor. dekretů č. 577 lit. c) 1789 a 789/1806 Sb. z. s. a § 38, lit. c) knih. zák. Žádost Československého státu za záznam zástavního práva pro poplatkovou pohledávku na nemovitosti dlužníkově, podanou bez zajišťovacího příkazu podle zákona č. 76/1927 Sb. z. a n., jest zamítnouti. (Rozh. ze dne 17. března 1937, R I 226/37.)

Je-li podle vládní vyhlášky náležitě uveřejněné zaručena vzájemnost v exekučních věcech, nelze povolení a výkon exekuce podle cizozemského exekučního titulu odepřít proto, že v některém konkrétním případě některý cizozemský soud takto zaručené vzájemnosti nedbal nebo ji porušil. Ministerstvo spravedlnosti není v takovém případě podle § 79 ex. ř. povoláno k tomu, aby k dotazu soudu podávalo prohlášení o tom, lze-li mít vzájemnost hledíc k určitým případům porušení zaručené vzájemnosti za zaručenou. (Rozh. ze dne 20. dubna 1937, Rv I 691/37.)

Rekurs, podaný Státním pozemkovým úřadem v exekučním řízení po uplynutí rekursní lhůty, jest odmítnouti jako opožděný. (Rozh. ze dne 5. května 1937, R I 458/37.)

Jistota složená povinným podle § 44, odst. 2, ex. ř. neručí věřitelé za útraty opozičního sporu (§ 35 ex. ř.), v němž povinný podlehl, nýbrž jen za peněžitou částku, jež se exekucí vymáhá, anebo za interese vymáhajícího věřitele, směruje-li exekuce k vymožení jiného nároku než peněžitý

pohledávky, a nemůže-li býti toto plnění po zamítnutí návrhu dlužníka na zrušení exekuce vynuceno in natura pro mezitím nastalou změnu. (Rozh. ze dne 5. května 1937, R I 517/37.)

Povolil-li soud odklad exekuce bez uložení jistoty, ježto mu v té době nebylo známo, že vylučovací žaloba byla podána osobou, na niž se vztahuje velící předpis § 44, odst. 2, č. 2 v doslovu čl. V, č. 3 zák. č. 161/1936 Sb. z. a n., nemůže vymáhající věřitel tuto skutečnost uplatňovati pro zákaz novot rekursem; může však dodatečně navrhnouti, aby povolený již odklad exekuce byl učiněn závislým na složení přiměřené jistoty, uváděje skutečnosti, které soudu v době povolení odkladu exekuce nebyly a nemohly býti známy a pro které by byl povolil odklad jen s uložení jistoty, kdyby mu v té době byly bývaly známy. (Rozh. ze dne 19. března 1937, R. II 53/37.)

Povolil-li soud odklad exekuce bez uložení jistoty, ač předpoklady pro uložení jistoty ve smyslu §§ 44, odst. 2, č. 2 ex. ř. v doslovu čl. V, č. 3 zák. č. 161/1936 Sb. z. a n. byly ze spisů patrné, a usnesení to nabylo právní moci, lze žádati dodatečně za uložení jistoty jen za předpokladu § 44, odst. 2, č. 3 nového znění ex. ř. (Rozh. ze dne 19. března 1937, R I 189/37.)

Nezbytnou podmínkou udělení příklepu spořitelně, v jejíž stanovách jest nabývání nemovitosti i příklepem v exekuční dražbě vázáno na schválení státní správy, jest, aby předložila po případě ve lhůtě soudem k návrhu určené písemné schválení příslušného státního dozorcího úřadu k vydražení nemovitosti. Nestačí pouhé oznámení učiněné spořitelnou onomu úřadu o udělení příklepu, na něž řečený úřad nereagoval. K zákonnému omezení spořitelny v nabývání nemovitostí budiž přihlíženo z úřadu. (Rozh. ze dne 31. března 1937, R I 137/37.)

Naturální byty zaměstnanců výdělečného podniku nejsou místnostmi sloužícími provozu podniku. (Rozh. ze dne 10. března 1937, R I 779/36.)

Tím, že bylo pro pohledávku z převodního poplatku s úroky jdoucími do určitého dne zaznamenáno zástavní právo, staly se úroky dospělé v den zápisu nestarší tří let před příklepem co do knihovního pořadí součástí jistiny. O pořadí úroků starších tří let před příklepem platí ustanovení § 216, odst. 1, č. 2 ex. ř. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, R I 333/37.)

Pouze nedoplatky na dani z motorových vozidel za dobu dvou let, počítáno zpět od exekučního prodeje, požívají přednostního zákonného práva zástavního na vozidlo. (Rozh. ze dne 17. března 1937, R I 152/37.)

Obecná dávka z přírůstku hodnoty nehnuteľnosti (§§ 37, 44, odst. 3 zák. č. 329/1921 Sb. z. a n., § 26, odst. 2 Dodatku III k vl. nar. č. 143/1922 Sb. z. a n.) nepožívá přednostního poradí při rozdělení dražebnej kúpnej ceny nehnuteľnosti. (Rozh. zo dňa 24. februára 1937, R III 815/36.)

Promlčení přednostního práva příslušícího pojistným příspěvkům podle § 173 zák. č. 221/1924 ve znění přílohy k vyhlášce min. soc. péče č. 189/1934 Sb. z. a n. se nepřerušuje přihlášením pohledávky ke konkursu prohlášeného na jmění povinného. (Rozh. ze dne 11. března 1937, R II 46/37.)

Srazil-li si akviziční úředník, který měl právo k inkasu, z inkasovaných částek sám provisi jemu náležící, ačkoli jeho nárok na důchody a provise byl pravoplatně zabaven, nezakládá se tím platební povinnost poddlužníka z důvodu porušení záповědi ve smyslu § 294 ex. ř., nevyúčtovali s dlužníkem a neschválil-li při tom jeho postup při vybírání peněz. (Rozh. ze dne 15. dubna 1937, R I 394/37.)

Návrh na zabavení nároku příslušícího povinnému proti spořitelnímu a záložnímu spolku na vydání vkladní knížky u ní se nalezající a jeho

příkázání k vybrání jest zamítnouti jako předčasný, byla-li zároveň navržena a povolena exekuce zabavením pohledávky z vkladní knížky u spořitelny jsoucí a k tomu účelu i odebrání vkladní knížky výkonným orgánem a její uložení u soudu. (Rozh. ze dne 24. března 1937, R I 208/37.)

Došlo-li k složení peněz podlužníkem podle § 307 ex. ř. a podle § 1425 obč. zák., tudíž také pro nároky třetích osob, může exekuční soud při rozvrhovém roku jednat i o takových odporujících si nárocích, aby bylo dosaženo dohody mezi účastníky, nemůže však o vydání složené částky rozhodnouti, dokud se ve sporném řízení nerozřeší všechny sporné skutkové i právní otázky mezi vymáhajícími věřiteli na jedné straně a třetími osobami na druhé straně. Z toho, že se třetí osoby, které byly zpraveny o rozvrhovém roku, k němu nedostavily, nelze usouditi na jejich souhlas. Při složení podle § 1425 obč. zák. nemusí ani exekuční, ani nesporný soudce určovati, komu a jaké procesní postavení náleží, ani poukazovati účastníky na pořad práva: stane-li se přes to tak, neplatí lhůta výtčená v § 231 ex. ř. k provedení odporu. (Rozh. ze dne 4. května 1937, R I 209/37.)

Živnost autodopravní jest i za platnosti zákona č. 77/1935 Sb. z. a n. živností koncesovanou; k jejímu nabytí není potřebí průkazů zvláštní způsobilosti a nepodléhá proto ustanovení druhé věty 1. odst. § 341 ex. ř. (Rozh. ze dne 19. března 1937, R I 319/37.)

VII. Řízení konkursní a vyrovnací.

I. Prohlášení konkursu na jmění společnosti s ručením omezeným, mající sídlo v říši německé, nemá vliv na její způsobilost k sporu, jenž se týká jejího movitého jmění v tuzemsku, pokud nenastaly předpoklady výtčené v čl. IX uvoz. zák. ke konk. ř. č. 64/1931 Sb. z. a n. II. Všeobecná plná moc procesní (§ 31 c. ř. s.) jest účinná i po vyhlášení konkursu na jmění zmocnitelovo, ale lze jí užiti jen ve sporu, jenž se týká jmění ponechaného úpadci k volnému nakládání. Ustanovení § 28, odst. 1 konk. ř. se týká jen plné moci k jednotlivým procesním úkonům (§ 33, odst. 2, c. ř. s.) a plné moci občanskopravní (§§ 1002 a další obč. zák.). (Rozh. ze dne 3. března 1937, R I 89/37.)

Nárok zaměstnance na vydání vysvědčení nepatří do konkursní podstaty; prohlášení konkursu na jmění zaměstnavatelovo nemá vlivu ani na zahájení, ani na pokračování ve sporu vedeném přímo proti úpadci o tomto nároku. (Rozh. ze dne 12. března 1937, Rv I 27110/36.)

K pohledávkám za zvláštní konkursní podstatou patří jen takové náklady správy zvláštní podstaty, které by musili oddělní věřitelé sami vynaložiti k uplatnění oddělných práv. Takovými náklady nejsou útraty právního zastoupení správce konkursní podstaty v odpůřcím sporu o neúčinnost zcizení domu a útraty knihovního převodu nemovitostí té po příznivém výsledku odpůřčí žaloby. (Rozh. ze dne 22. března 1937, R I 224/37.)

Útraty sporu, o kterých bol učiněný sudcovský výrok teprv po započatí vyrovnacieho pokračovania, nie sú dotknuté vyrovnaním. (Rozh. z 18. februára 1937, R III 54/37.)

Podmíněný zánik zástavního práva podle § 13, odst. 1 konk. ř. nemá v zápětí zrušení exekuce; lze proto i za trvání konkursu žalovati podle § 37 ex. ř. na nepřípustnost exekuce. Věci vyloučené nutno pokládati za vyloučené z konkursní podstaty nikoli teprve tím dnem, kdy to bylo vysloveno výrokem soudním nebo uznáním příslušných orgánů konkursního řízení, nýbrž již tím okamžikem, kdy vznikly skutečnosti, o něž se opírá vyloučení věcí z konkursní podstaty. (Rozh. ze dne 4. března 1937, Rv II 135/37.)

Provozuje-li dlužník svůj podnik v obvodě jiného soudu než toho, v němž má své bydliště (sídlo), jest místně příslušný pro rozhodnutí o návrhu na vyhlášení konkursu na prvním místě ten krajský soud, v jehož obvodě jest provozován podnik. Podnikem ve smyslu § 65, odst. 2, konk. ř. jest míněn hospodářský střed úpadcovy výdělečné činnosti. (Rozh. ze dne 16. dubna 1937, Nd I 174/37.)

Nebyla-li zažalovaná pohledávka přihlášena ke konkursu (§ 104 konk. ř.) a nevzdal-li se žalobce práva domáhati se zaplacení ze jmění náležícího do konkursní podstaty, nelze za konkursního řízení pokračovati ve sporu ani proti úpadci, ani proti konkursní podstatě. Zcela všeobecný návrh na pokračování v přerušném sporném řízení proti žalovanému (úpadci), nevymezující jmění, jehož se spor týká, není za konkursu přípustný a jest jej odmítnouti. (Rozh. ze dne 15. dubna 1937, Rv I 19/35.)

Proti rozhodnutí a opatřením konkursního komisaře, vydaným podle § 89 konk. ř., jest rekurs přípustný. (Rozh. ze dne 1. dubna 1937, R I 250/37.)

Nepřípustnost dovolacího rekursu do rozhodnutí rekursního soudu, jehož předmětem jest, zda má býti podle § 20 vlád. nař. č. 115/1931 Sb. z. a n. základem pro úpravu zvláštní odměny správce konkursní podstaty sazba úhrnných odměn A, připojená k řečenému vládnímu nařízení, či zda má býti odměna upravena podle § 22, odst. 2, uved. vlád. nařízení na základě jednotlivých položek. Nezáleží na tom, jde-li o číselnou úpravu zvláštní odměny, anebo o usnesení rozhodující vůbec o této odměně (o tom, podle jaké základny má býti výše odměny určena). (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 460/37.)

Postoupený dlužník jest oprávněn vznést námitku nedovolené úmluvy ve smyslu § 55 vyr. ř. i tehdy, když uznal vůči postupníkovi postoupenou pohledávku, dokáže-li, že postupník musel věděti, že postoupený dlužník byl neschopen platiti v době sjednání nedovolené úmluvy. (Rozh. ze dne 11. března 1937, Rv I 1514/35.)

I. Nepřípustnost samostatného dovolacího rekursu do rozhodnutí rekursního soudu, jimž bylo vyrovnacímu věřiteli odepřeno hlasovací právo pro přihlášenou pohledávku, třebaže rekursní soud usnesení prvního soudu, přiznavší věřiteli hlasovací právo, z jiných důvodů zrušil s výhradou právní moci. — II. Dovolací rekurs jest v takovém případě odmítnouti pro tentokráte. (Rozh. ze dne 28. dubna 1937, R I 464/37.)

Nesplnění dřívějšího vyrovnání anebo nuceného vyrovnání jest objektivní překážkou i zahájení zemědělského vyrovnacího řízení, a jest k ní přihlížeti z úřadu. (Rozh. ze dne 11. března 1937, R I 254/37.)